

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/90/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420201299
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6420201299.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, v spore žalobkýň: 1/ S. A., nar. XX. augusta XXXX, bytom S. XX, G. G., a 2/ M. H., nar. XX. mája XXXX, bytom E. XXXX/XX, G. G., proti žalovanej: K. E., nar. 5. septembra XXXX, bytom X. XXX/X, G. G., zastúpená Mgr. Martinom Štoffom, advokátom so sídlom Stoličková 4, Banská Bystrica, IČO: 41 524 322, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, o odvolaní žalobkýň 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, č.k. 5C/10/2020-290 zo dňa 7. júla 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaná **m á n á r o k** voči žalobkyniam 1/ a 2/ na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré sú jej žalobkyne 1/ a 2/ povinné zaplatiť spoločne a nerozdielne v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom, č.k. 5C/10/2020-290 zo dňa 7. júla 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta). Okresný súd priznal štátu náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobkyniam v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne (druhá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobkyne v 1/ a 2/ rade sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške (tretia výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobcovia (pôvodne ako žalobca 1/ K. H. a žalobkyňa 2/ M. H.) sa podanou žalobou domáhali určenia neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej dňa 19.06.2019 medzi darcom K. H. a M. H. a obdarovanou K. E., predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam CKN parc. č. XXX, záhrada o výmere 809 m², CKN parc. č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277 m² a stavba - rodinný dom so súpisným číslom 73, postavená na CKN parc. č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277 m², zapísaných na liste vlastníctva číslo XXXX, vedenom Okresným úradom Banská Štiavnica, katastrálnym odborom pre okres Banská Štiavnica, obec Štiavnické Bane, katastrálne územie Štiavnické Bane, vo veľkosti podielu X/X, vklad povolený pod číslom V-XXX/XXXX - č. zm. XXX/XXXX. Zároveň žalobou žiadali určiť, že ku dňu smrti poručiteľa K. H., narodeného XX.XX.XXXX a zomrelého dňa XX.XX.XXXX, boli K. H. a M. H., rod. G., vlastníckymi nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov CKN parc. č. XXX, záhrada o výmere 809 m², CKN parc. č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277 m² a stavba - rodinný dom so súpisným číslom XX, postavená na CKN parc. č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277 m², zapísaných na liste vlastníctva číslo XXXX, vedenom Okresným úradom Banská

Štiavnica, katastrálnym odborom pre okres Banská Štiavnica, obec Štiavnické Bane, katastrálne územie Štiavnické Bane, vo veľkosti podielu X/X. Žalobu odôvodnili v podstate tým, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy, mali záujem darovať žalovanej ako svojej dcére, avšak so zriadením vecného bremena doživotného užívania v ich prospech. Táto skutočnosť mala byť zapísaná aj na liste vlastníctva. Darovaciu zmluvu pripravila žalovaná, text zmluvy neobsahoval dohodu zmluvných strán o zriadení vecného bremena doživotného užívania. Žalobcovia tvrdili, že boli žalovanou ubezpečení, že k zriadeniu vecného bremena dôjde na základe žalovanou spísaného a podpísaného čestného vyhlásenia zo dňa 19.06.2019, v ktorom sa žalovaná zaviazala, že si nebude v budúcnosti uplatňovať právo na žiaden majetok z dedičstva po oboch rodičoch, zaviazala sa, že obaja rodičia majú právo na doživotné užívanie predmetných nehnuteľností a taktiež sa zaviazala, že jej sestra S. a jej deti môžu uvedené nehnuteľnosti užívať tak, ako pred podpisom darovacej zmluvy. Tvrdili tak, že pri uzatváraní darovacej zmluvy boli zo strany žalovanej uvedení do omylu, došlo k nezhode ich vôle s prejavom jej vôle. Nemali záujem darovať nehnuteľnosti žalovanej bez zriadenia vecného bremena. Žalovaná v spore navrhovala žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, mala zato, že podaná žaloba nie je prejavom vôle pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ a ani každého z nich samostatne. Potvrdila, že žalobcovia jej darovali predmetné nehnuteľnosti; darovacia zmluva bola uzavretá bez akýchkoľvek nárokov, resp. protinárokov darcov. Nerozprávali sa s ňou o zriadení akéhokoľvek vecného bremena v ich prospech vo vzťahu k darovaným nehnuteľnostiam, zriadenie tejto farchy nikdy od nej nepožadovali. Návrh darovacej zmluvy mali darcovia niekoľko dní vopred k dispozícii, mohli sa s ňou oboznámiť, nemali voči jej obsahu žiadne výhrady. Ústna dohoda o darovaní nehnuteľností bola medzi nimi už niekoľko rokov pred podpisom zmluvy. Pokiaľ ide o čestné vyhlásenie, toto uskutočnila z vlastnej iniciatívy, nebolo podmienkou uzavretia darovacej zmluvy. Predmetné vyhlásenie poskytla sama ako úprimnú vďaku darcom, prezentovala aj svoj prístup k budúcemu dedičskému konaniu po rodičoch. Za vymyslené považovala tvrdenie darcov o vecnom bremene o zmluvnom zriadení práva ich doživotného užívania, pričom poukázala na svoju starostlivosť o rodičov, o investovanie do predmetných nehnuteľností. Mala za to, že konflikty ohľadom užívania nehnuteľností sa snažila vyvolávať jej sestra S..

1.2 Z dôvodu, že pôvodný žalobca 1/ K. H. zomrel dňa XX.XX.XXXX, okresný súd na základe uznesenia zo dňa 21.05.2021 pokračoval v konaní s jeho dedičkou S. A.. Žalobkyňa 1/ sa pripojila k tvrdeným skutočnostiam pôvodného žalobcu 1/ ako aj žalobkyne 2/.

1.3 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 628 ods.1, ods.2, § 34, § 37 ods.1, § 49a Občianskeho zákonníka, vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov, oboznámil sa s listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu, najmä obsahom darovacej zmluvy zo dňa 19.06.2019, čestným vyhlásením zo dňa 19.06.2019, ako aj ostatným spisovým materiálom.

1.4 Za nespornú súd prvej inštancie považoval skutočnosť, že pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ ako darcovia uzavreli so žalovanou ako obdarovanou darovaciu zmluvu; nebol spor o predmete daru, spornou nebola skutočnosť, že žalovaná vyhotovila čestné vyhlásenie zo dňa 19.06.2019 a nebol sporný ani aktuálny zápis na LV č. 1074 pre k.ú. Štiavnické Bane.

1.5 Súd prvej inštancie poukázal na inštitút darovania a darovacej zmluvy v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka; medzi pojmové znaky darovacej zmluvy patrí určenie predmetu darovania, bezplatnosť a dobrovoľnosť. V prípade darovania nehnuteľnej veci môže darca zaťažiť nehnuteľnosť vecným bremenom, najčastejšie právom doživotného bývania darcu, pričom podmienkou zaťaženia vecného bremena je výslovné uvedenie tohto práva v darovacej zmluve a jeho označenie ako vecného bremena.

1.6 Na základe uvedeného súd prvej inštancie podrobil predloženú darovaciu zmluvu skúmaniu jej platnosti a ustálil, že bola splnená požiadavka písomnej formy ako aj vkladu do katastra nehnuteľností, predložená darovacia zmluva spĺňala všetky podstatné náležitosti vrátane podmienky, že darcovia poskytujú dar na úkor svojho majetku; došlo k zvýšeniu majetku žalovanej ako obdarovanej. Z darovacej zmluvy vyplynul aj úmysel darcov darovať predmetné nehnuteľnosti, predmet darovania je jednoznačne špecifikovaný a je splnený aj pojmový znak darovacej zmluvy, a to jej bezodplatnosť. Zmluvné strany v darovacej zmluve vyhlásili, že ustanoveniam zmluvy rozumejú, jej obsah zodpovedá ich právnej a vážnej vôli, žiadna zo zmluvných strán neuzaviera zmluvu v tiesni a žiadna zo zmluvných strán podmienky zmluvy nepovažuje pre seba za nápadne nevýhodné.

1.7 Pokiaľ žalobcovia namietali, že pri uzatváraní darovacej zmluvy boli uvedení do omylu, súd prvej inštancie poukázal na zákonnú požiadavku pre právny úkon vyplývajúci z § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právny úkon musí urobiť aj slobodne; náležitosťou vôle je aj absencia omylu. Právna podstata omylu podľa ustanovenia § 49a Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že konajúca osoba nemá správnu alebo dostatočnú predstavu o dôsledkoch právneho úkonu; omyl sa týka takej okolnosti, bez ktorej by konajúca osoba právny úkon vôbec neurobila. Ak by nebolo omylu, nedošlo by k urobeniu právneho úkonu. Takýto omyl by však druhý účastník musel vyvolať alebo by o ňom musel vedieť. Omyl možno vyvolať aj z nedbanlivosti, z neopatrnosti, z dôvodu nerešpektovania ustanovenia § 43 Občianskeho zákonníka, ale aj úmyselne. Ak by bol omyl vyvolaný úmyselne, právny úkon by bol neplatný bez ohľadu na to, či ide o omyl podstatný alebo nepodstatný. Omyl sa môže týkať predmetu plnenia, kvality predmetu plnenia, osoby druhého účastníka právneho úkonu alebo iných náležitostí právneho úkonu. Postačuje, ak došlo k omylu pri posudzovaní ktorejkoľvek z podstatných okolností. Právnym dôsledkom právneho úkonu urobeného v omyle je relatívna neplatnosť právneho úkonu. Na základe uvedeného okresný súd ustálil, že žalobcovia boli povinní preukázať svoje tvrdenie, a to, že ich žalovaná pri uzatváraní darovacej zmluvy uviedla do omylu. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobcovia tvrdenú skutočnosť nepreukázali. Takúto skutočnosť súd nezistil ani pri výsluchoch žalobcov, žalovanej, výsluchom svedka S. E. a výsluchom svedka X. A.. Podstatným pri rozhodovaní okresného súdu bol obsah predloženej darovacej zmluvy, pričom okresný súd ustálil, že táto je napísaná jednoduchým, zrozumiteľným spôsobom, nie je rozsiahla, je obsahovo pochopiteľná, a to aj pre osobu, ktorá nemá právnické vzdelanie. Ustálil, že pokiaľ pôvodný žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ ako darcovia mali záujem do darovacej zmluvy zakotviť aj vecné bremeno práva ich doživotného užívania predmetu daru, už po prečítaní zmluvy mohli zistiť, že vecné bremeno v darovacej zmluve upravené nie je. Zmluvu tak nemuseli podpísať, prípadne mohli požiadať žalovanú o doplnenie zmluvy o danú skutočnosť. Zmluva bola podpisovaná overenými podpismi u notára, je tak vylúčená skutočnosť, že by boli žalobcovia k podpisu darovacej zmluvy akýmkoľvek spôsobom zo strany žalovanej nútení. Darcovia svoje tvrdenia nepreukázali ani svojimi výpoveďami, žalobkyňa 1/ (S. A.) v zmysle vlastného vyjadrenia nikdy nebola prítomná pri komunikácii jej rodičov a sestry (žalovanej) týkajúcej sa darovacej zmluvy a vecného bremena. Z výpovede pôvodného žalobcu vyplynulo len to, že sa so žalovanou dohodli, že tam budú môcť chodiť, túto skutočnosť nerozporovala ani žalovaná. Pôvodný žalobca 1/ pri svojom výsluchu neuvádzal, že by zmluve neporozumel. Ani z výpovede svedka X. A. (okresný súd nesprávne uviedol krstné meno „Y.“) nevyplývalo, že by mal byť priamo prítomný pri rozhovore darcov s obdarovanou, kde by prebiehala komunikácia o prípadnom vecnom bremene. Skutočnosť, že k dohode o zriadení vecného bremena nedošlo, potvrdil svedok S. E. a iba spísanie čestného prehlásenia žalovanou nepreukazuje dohodu darcov a obdarovanej o zakotvení vecného bremena do darovacej zmluvy.

1.8 Na základe uvedeného okresný súd ustálil, že pôvodný žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ ako darcovia a žalovaná ako obdarovaná prejavili vôľu uzavrieť darovaciu zmluvu s obsahom ako aj bola uzavretá; nebolo preukázané, že by darcovia pri uzatváraní zmluvy konali v omyle, zmluvu si riadne prečítali, neuvádzali, že by jej obsahu neporozumeli alebo že by k jej obsahu mali nejaké výhrady. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno preukázania nimi tvrdených skutočností. Vzhľadom na uvedené okresný súd žalobu žalobcov zamietol.

1.9 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1, § 262 ods.1, ods.2 Civilného sporového poriadku. Poukázal na skutočnosť, že vykonaním dôkazu vznikli štátu trovy konania a vzhľadom k neúspechu žalobkyň v spore ich zaviazal k náhrade trov konania. Pokiaľ ide o trovy strán sporu, okresný súd prihliadol na zásadu úspechu v konaní, konštatoval úspech žalovanej v plnom rozsahu, a preto jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobkyňam ako neúspešnej strane sporu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obe žalobkyne, každá samostatne. Žalobkyňa 2/ v podanom odvolaní žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovanú zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania. Uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. d) a f) C.s.p., tvrdila tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

2.1 Žalobkyňa 2/ v konkrétnostiach uviedla, že žalobou sa domáhala nápravy krivdy spôsobenej jej a jej manželovi zo strany žalovanej, ich dcéry. Uviedla, že si uvedomuje, že dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcov, avšak ani ona a ani jej manžel nie sú právnicmi a pri ich vyššom veku, zlom zraku a vážnom zdravotnom stave oboch uverili, že darovacia zmluva predložená im pár minút pred podpisom je naozaj zmluvou, na ktorej sa dohodli. Boli v tom, že obsahom zmluvy je aj dohoda o doživotnom užívaní nehnuteľností. Uviedla tiež, že ani ona ani jej manžel by nikdy nepodpísali takúto darovaciu zmluvu, ak by žalovanou neboli ubezpečení, že ide o zmluvu na akej sa dohodli. Žalovaná však zrejme za účelom, aby posilnila dojem dôveryhodnosti, vypracovala alebo si nechala vypracovať čestné prehlásenie, ktoré malo slúžiť len na to, aby ich zmiatlo a aby podpísali darovaciu zmluvu. Uvedené dokumenty sú s totožným dátumom, žalobkyňa 2/ spolu s manželom žalovanej uverili a podpísali narýchlo podhodenu darovaciu zmluvu.

2.2 Vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia žalobkyňa 2/ uviedla, že sa jej javí ako príliš teoretické a pre ňu ako pre neprávnika nezrozumiteľné. Zdôraznila, že pri podpísaní darovacej zmluvy boli žalovanou podvedení. Mali zato, že žalovaná sa znížila ku klamstvu, čo vyústilo do súdneho sporu.

2.3 Žalobkyňa 2/ zdôraznila, že inak ako výpoveďou svojou a jej manžela nevie preukázať ich tvrdenia, keď sa žalovaná znížila ku klamstvu pred súdom. Ona s manželom vypovedali zhodne, že podpis darovacej zmluvy bol podmienený zriadením vecného bremena pre nich a druhú dcéru s rodinou, právnicki sa ona a jej manžel vyjadrovať nevedia. Je otázne, na čo bol vôbec vyprodukovaný dokument s názvom čestné vyhlásenie s dátumom 19.06.2019. Ich tvrdenie bolo potvrdené aj vnukom X., ktorému hovorili ako to s manželom zamýšľali urobiť. Mala za to, že žalovaná dala zmluvu vyhotoviť svojmu právnikovi či notárovi tak, aby žalobcovia prišli právne dokonale o ich majetok, ktorý budovali počas svojho spoločného života. Opakovane uviedla, že s manželom slepo dôverovali dcére - žalovanej. Nepovažovala za dostatočne právne odôvodnené, čím žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, najmä ak s manželom zhodne tvrdili, že chceli uzavrieť úplne inú darovaciu zmluvu, ako nakoniec podvodne uzavreli.

2.4 Žalobkyňa 2/ napokon namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považovala za rozporné s ustanovením § 220 C.s.p.; napadnuté rozhodnutie považovala za arbitrárne, bez riadneho odôvodnenia; súd prvej inštancie nemôže svoje rozhodnutie odôvodniť len s odkazom na prednes jednej zo strán a uviesť, že sa s ním stotožňuje.

2.5 V rámci svojej argumentácie odvolateľka poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 3Cdo/192/2008, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Obo/40/2009, 3Cdo/113/2008, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/413/2017.

3. Samostatné odvolanie v zákonnej lehote podala aj žalobkyňa 1/, ktorá navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a žalobcom prizná plnú náhradu trov konania, resp. aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. d), e), f), g) a h) C.s.p. Tvrdila tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.1 Žalobkyňa 1/ zotrvala na tvrdení, že žalovaná uviedla pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyňu 2/ do omylu, keď im tvrdila, že predkladá na podpis darovaciu zmluvu, predmetom ktorej je darovanie nehnuteľnosti s podmienkou zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania pre oboch rodičov žalobkyne 1/. S poukazom na závery zistené z vykonaného dokazovania žalobkyňa 1/ zdôraznila, že v bežnej hovorovej reči medzi blízkymi osobami bez právneho vzdelania sa má pod slovami „mať prístup“ na darovanú nehnuteľnosť na myslí to, aby ten, kto vlastní samotnú nehnuteľnosť, bol povinný niečo strpieť; bolo jasné, že rodičia žalobkyne 1/ a žalovaná sa dohadovali na tom, aby žalovaná bola povinná strpieť prítomnosť žalobcov a žalobkyne 1/ na predmetnej nehnuteľnosti, a to aj v čase potom, ako jej bude nehnuteľnosť darovaná. Každá osoba s právnym vzdelaním by túto povinnosť strpieť pomenovala ako právo vecného bremena v práve prístupu tretej osoby na nehnuteľnosť, resp. vecného bremena

spočívajúceho v práve doživotného bývania. Takéto pomenovanie by bežného človeka - laika zrejme len tak nenapadlo; nemožno opomenúť, že nešlo len o osoby bez právneho vzdelania, ale o osoby v pokročilom dôchodkovom veku, so zlým zrakom a vážnymi zdravotnými problémami. Navyše ich ani nenapadlo, že by ich mala oklamať vlastná dcéra. Okresný súd nesprávne z výpovedí rodičov žalobkyne 1/ vyvodil, že bola preukázaná iba dohoda o tom, že darcovia majú mať na darovanú nehnuteľnosť prístup bez toho, aby predmetom dohody bolo zriadenie vecného bremena. Uvedené tvrdenia žalobkyne potvrdzuje výsluch X. A., ktorý uviedol, že starí rodičia mali záujem zriadiť vecné bremeno, pretože chceli darovanú nehnuteľnosť ďalej užívať. Uvedená výpoveď potvrdzuje, že bežné tretie osoby bez právneho vzdelania v prípade, ak dohadujú a rozprávajú o svojom zabezpečení prístupu na nehnuteľnosť, tak v skutočnosti chcú zriadiť vecné bremeno. Žalobkyňa 1/ nesúhlasila so závermi súdu prvej inštancie, keď uviedol, že výpoveď X. A. neberie do úvahy a na strane druhej výpoveď manžela žalovanej do úvahy bral a neskúmal, či manžel žalovanej bol pri rozhovoroch osobne prítomný.

3.2 Žalobkyňa 1/ taktiež namietla, že pôvodný žalobca 1/, otec žalobkyne 1/ bol v čase podpisovania zmluvy v zlom zdravotnom stave, pod vplyvom silných liekov. Dôkazy o preukázaní tejto skutočnosti sa žalobkyňi 1/ podarilo získať až z pozostalosti po otcovi, po vyhlásení rozsudku okresného súdu. Pôvodný žalobca 1/ bol z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia odkázaný na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, jeho stav bol vážny, ovplyvnil jeho konanie pri podpise darovacej zmluvy, čo preukazujú pripojené prepúšťacie správy a lekárske ambulantné správy. Tieto skutočnosti žalobkyňa 1/ nemohla uviesť v konaní pred súdom prvej inštancie, nakoľko za života pôvodného žalobcu 1/ nemala prístup k jeho zdravotnej dokumentácii. Pôvodný žalobca 1/ bol zaradený do skupiny VI. stupňa odkázanosti na pomoc fyzickej osoby; tento stupeň je najvyšším možným stupňom. Žalobkyňa 1/ tvrdila, že pôvodný žalobca 1/ sa nedokázal sám bez pomoci najesť, umyť, obliecť a nedokázal sa sám orientovať v priestore, mal problém pri rozpoznávaní blízkych osôb, pri rozpoznávaní a orientovaní sa v čase. V rozhodnom čase musel užívať množstvo liečiv a liekov, jeho diagnózy boli liečené ťažkými psychofarmaceutickými liekmi ovplyvňujúcimi psychický stav človeka. Tieto lieky mali bez pochyb vplyv aj na aktuálny zdravotný stav pôvodného žalobcu 1/; v čase podpisovania darovacej zmluvy mal pôvodný žalobca 1/ znížené kognitívne schopnosti a nebol schopný jasne vidieť a vnímať, čo vlastne podpisuje. Nebol tak spôsobilý na namietaný právny úkon, mal dočasne obmedzenú spôsobilosť na právne úkony; v darovacej zmluve ide o neplatný právny úkon.

3.3 Žalobkyňa 1/ tiež uviedla, že nebolo možné vyžiadať si kompletnú zdravotnú dokumentáciu pôvodného žalobcu 1/ a predložiť ju znalcovi z príslušného odboru za účelom odborného posúdenia psychického stavu v čase podpisu darovacej zmluvy; v pôvodnom konaní bolo úplne opomenuté žiadať vyjadrenie ošetrojúceho lekára pôvodného žalobcu 1/, nakoľko z potvrdenia S.. F. S. vyplýva, že pôvodný žalobca 1/ nebol schopný ani len sám preberať dôchodkové dávky. Ak nebol pôvodný žalobca 1/ schopný poberať dôchodkové dávky, nemohol mať spôsobilosť na uzatvorenie darovacej zmluvy a posúdiť závažnosť následkov spojených s darovaním.

3.4 Žalobkyňa 1/ zároveň uviedla, že z rozprávania jej matky (žalobkyňa 2/) zistila, že pôvodný žalobca 1/ nebol schopný darovaciu zmluvu prečítať, porozumieť jej obsahu a následkom; nebol schopný ju ani len sám podpísať, pri podpise mu musela byť vedená ruka, ktorou podpisoval. Uvedené skutočnosti vie potvrdiť žalobkyňa 2/, osobne prítomná pri podpise darovacej zmluvy, ako aj pracovníčka príslušného notárskeho úradu, ktorá vec zariaďovala, táto však z neznámych príčin vo veci vypočutá nebola. Žalobkyňa 1/ uzavrela, že ak by pôvodný žalobca 1/ nebol schopný posúdiť následky svojho konania a nebol ani schopný ovládať svoje konanie, jeho právny úkon bolo potrebné posudzovať ako absolútne neplatný právny úkon.

3.5 Žalobkyňa 1/ napokon namietla, že konanie žalovanej bolo v rozpore s dobrými mravmi, keď zavádzala svojich rodičov, oklamala ich a vo svoj prospech sa na ich úkor obohatila. Žalovaná predostrela svojim rodičom takú zmluvu, ktorej obsah bol v rozpore s ich skutočnou dohodou; úmyselne ich uviedla do omylu. Dojem dôveryhodnosti posilnila aj podvodom; vypracovala čestné vyhlásenie, ktorého obsah už nebol premietnutý do obsahu darovacej zmluvy. Súd prvej inštancie sa ale obsahom tohto čestného vyhlásenia bližšie nezaoberal. Žalobkyňa 1/ tiež uviedla, že o tom, že takúto dohodu (zrejme právo na doživotné užívanie nehnuteľnosti) je potrebné upraviť priamo v darovacej zmluve žalobkyňa 1/ a ani jej rodičia v čase podpisu darovacej zmluvy nevedeli; táto skutočnosť sa stala známou až v čase vypuknutia sporu. Z čestného vyhlásenia nepochybne vyplýva úmysel darcov; nemožno pričítať na ich ťarchu to, že neočakávali istivé konanie vlastnej dcéry, ktorá ich ubezpečovala o tom, že

všetko je v poriadku, v súlade so vzájomnou dohodou. Súd prvej inštancie sa pritom tým, že namietaný právny úkon je uzatvorený v rozpore s dobrými mravmi, vôbec nezaoberal; súlad obsahu právneho úkonu s dobrými mravmi musí byť súdom posudzovaný vždy, a to bez ohľadu na to, či bol výsledkom slobodného dojednaní medzi účastníkmi.

3.6 Žalobkyňa 1/ k odvolaniu pripojila rôzne lekárske správy, nálezy, prepúšťacie správy vo vzťahu k tvrdenému zdravotnému stavu pôvodného žalobcu 1/.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k podaným odvolaniam navrhla, aby odvolací súd odvolania oboch žalobkyň, pokiaľ boli podané po zákonnej lehote, odmietol ako oneskorene podané, inak navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil; uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu považovala za správne po vecnej i právnej stránke; mala zato, že súd prvej inštancie zrozumiteľne, dostatočne a presvedčivo v odôvodnení uviedol, ako sa vysporiadal s jednotlivými dôkazmi, aké závery z nich vyvodil a na akom základe rozhodol. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu bolo vydané po dostatočnom dokazovaní; súd prvej inštancie rešpektoval v plnej miere aj ustanovenia Civilného sporového poriadku o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania. Žalovaná odvolania žalobkyň považovala iba za prejav subjektívnej nespokojnosti žalobkyň s výsledkom konania.

4.1 K obom podaným odvolaniam žalovaná namietla oneskorené podanie odvolania žalobkyňou 2/ a žalobkyňou 1/ s prihladením na dátum doručenia rozhodnutia a dátum podania odvolania.

4.2 K odvolaniu žalobkyne 2/ žalovaná zotrvala na tvrdení, že s pôvodnými žalobcami sa ani o zriadení vecného bremena, ani o iných obmedzujúcich podmienkach s pôvodnými žalobcami nikdy nerozprávala, nemohla ich tak uviesť do žiadneho omylu. Žalobkyňa 2/ tak svoje tvrdenia nemôže preukázať, nakoľko udalosti ňou opisované sa nikdy nestali ani v súkromí, ani pred svedkami. Nie je vinou súdu prvej inštancie, že žalobkyňa 2/ nepreukázala svoje nepodložené tvrdenia, nakoľko k tvrdeným okolnostiam podpisu darovacej zmluvy nikdy nedošlo. Pokiaľ žalobkyňa 2/ tvrdila, že nie je právne vzdelanou osobou, žalovaná uviedla, že ani ona nemá právnické vzdelanie a navyše odvolanie žalobkyne 2/ má formálne aj obsahové znaky písomného prejavu právne vzdelanej osoby; žalobkyňa 2/ operuje ustálenými právnickými termínmi aj citáciou judikatúry súdov. Žalobkyňa 2/ bola pritom zastúpená advokátskou kanceláriou, odvolanie podala iba sama vo svojom mene. Navyše žalobkyňa 2/ uskutočňovala počas svojho života niekoľko desiatok právnych úkonov; kúpno-predajných zmlúv týkajúcich sa nielen nehnuteľností, ale i hnuťelného majetku, obstarávala prístrojové vybavenie vo vlastnej prevádzke očnej optiky, financovala nákupy motorových vozidiel prostredníctvom leasingových spoločností, čerpala niekoľko kontokorentných úverov, kúpila a následne predala nebytový priestor na H. ulici v G. G., v posledných dvoch rokoch predala aj dva rodinné domy v obci X. a v meste G. G.. Je ťažko uveriteľné tvrdenie, že by neporozumela obsahu darovacej zmluvy, keď aj pred súdom potvrdila, že zmluvu si prečítala, jej obsahu porozumela a na znak súhlasu ju dobrovoľne, slobodne a vážne ako dárkyňa podpísala.

4.3 Žalovaná považovala súčasný stav, vrátane obsahu podaného odvolania za obraz rozvrátených rodinných a medziľudských vzťahov, žalobkyňa 2/ žalovanej posledných päť mesiacov nedvíha ani telefón, neodpovedá jej na správy, nejaví žiadny záujem o deti žalovanej. Žalobkyňa 2/ sa so žalovanou odmieta osobne stretnúť, po smrti pôvodného žalobcu 1/ jej ani neposkytla svoje nové telefónne číslo a pri riešení miesta posledného odpočinku pôvodného žalobcu 1/ čelila žalovanej až cynickým odpoveďami. V čase núdzového stavu žalovaná požiadala žalobkyňu 2/ o finančnú výpomoc, táto jej ju arogantným spôsobom odmietla poskytnúť napriek tomu, že v danom čase disponovala nemalou finančnou hotovosťou z predaja nehnuteľností. Žalovaná poukázala na skutočnosť, že celé roky dobromyseľne a nezištne poskytovala bezplatne tovarové zásoby žalobkyne 2/, obom žalobkyňám splácala ich pôžičky a hradila rôzne výdavky a dnes sa dočkala zo strany žalobkyne 2/ obviňovania, že ju obrala údajne o celý jej majetok.

4.4 K odvolaniu žalobkyne 1/ žalovaná uviedla, že odvolacie tvrdenia žalobkyne 1/ sú tvrdeniami, ktoré žalobkyne v konaní nepreukázali a ktoré žalovaná v celom rozsahu poprela. Žalovaná nikoho neuviedla do omylu, o povinnosti zriadenia akejkoľvek formy ťarchy na darovaných nehnuteľnostiach ako podmienky darovania sa s pôvodnými žalobcami nikdy nerozprávala a ani to nebolo nikým požadované. Takáto požiadavka sa vôbec prvýkrát objavila až v texte podanej žaloby. Za urážku považovala tvrdenia

žalobkyne 1/ o oklamaní rodičov a obohatení sa na ich úkor, keďže aj z výpovedí pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ pred súdom vyplynulo, že predmetné nehnuteľnosti chceli dlhodobo darovať práve žalovanej, a to už dávno pred samotným podpisom darovacej zmluvy.

4.5 Žalovaná mala za to, že podanou žalobou sa nesledoval cieľ zriadenia vecného bremena v prospech pôvodných žalobcov, nakoľko inak by pôvodní žalobcovia pristúpili na riešenia navrhnuté žalovanou v konaní pred súdom prvej inštancie, a to dodatočné zmluvné zriadenie práva vecného bremena spočívajúceho v práve užívania darovaných nehnuteľností zo strany žalobcov. Táto podmienka bola zo strany žalobcov odmietnutá; predmetom sporu tak v skutočnosti nie je získanie vecného bremena k darovaným nehnuteľnostiam, ale celkom zjavne iba bezdôvodný a na urážlivých tvrdeniach postavený pokus o získanie a následné speňaženie majetku.

4.6 Vo vzťahu k vecnému bremenu žalovaná zdôraznila, že aj po darovaní nehnuteľností mohli darcovia tieto užívať, pokiaľ by o to javili záujem a rovnako tak aj súčasná žalobkyňa 1/. Darcovia túto možnosť takmer vôbec nevyužívali a zo strany žalobkyne 1/ začalo dochádzať k neprípustnému správaniu, kedy sa pokúšala určovať a vnucovať svoje podmienky užívania nehnuteľností žalovanej a súčasne sa žalobkyňa 1/ správala hrubo a neprimerane, čím narušala aj existujúce susedské vzťahy. Žalovaná sa vyjadrila aj k argumentácii žalobkyne 1/, ktorou namietala, že darcovia sú osobami bez právneho vzdelania; žalovaná mala za to, že obaja mali postačujúce právne vedomie k prípadnému pochopeniu pojmu vecného bremena spočívajúceho v práve doživotne užívať darované nehnuteľnosti; darcovia v podstate úspešne podnikali 30 rokov, nadobudli, prenajímali a následne aj predali hneď niekoľko nehnuteľností. Neobstojí preto tvrdenie, že pôvodní žalobcovia boli úplne neznalí práva vo vzťahu k nehnuteľnostiam. Za nemiestnu považovala žalovaná poznámku žalobkyne 1/ o údajnom zlom zraku pôvodných žalobcov, ktorí podnikali celý život v oblasti očnej techniky.

4.7 Pokiaľ žalobkyňa 1/ v podanom odvolaní namietala, že pôvodný žalobca 1/ nebol spôsobilý k právnomu úkonu, darovacej zmluve, žalovaná mala za to, že ide o procesnú neprípustnosť nových tvrdení žalobkyne 1/ s poukazom na sudcovskú a zákonnú koncentráciu konania; s poukazom na neprípustnosť zmeny žaloby, ako aj s poukazom na nesplnenie zákonných podmienok použitia tzv. novôt v odvolacom konaní. Žalobkyňa 1/ pritom do konania vstúpila namiesto pôvodného žalobcu 1/ od 01.06.2021, v dovtedajšom konaní mala postavenie svedka; bývala spolu s pôvodnými žalobcami. Celkom zrejme tak mala informácie o súdnom konaní a prípadnej argumentácii pôvodných žalobcov; sama ako strana sporu nové argumenty nepredniesla, ani nenavrhol doplnenie žiadnych dôkazov. Tvrdené skutočnosti o zlom zdravotnom stave pôvodného žalobcu 1/ má tvrdiť žalobkyňa 2/, ktorá sa o tom pred súdom ani len nezmenila a mali vyplývať zo zdravotnej dokumentácie pôvodného žalobcu 1/. Je teda vylúčené, že by išlo o informácie alebo indície, o ktorých by žalobkyňa 1/ nevedela alebo nemohla vedieť už pred dátumom rozhodovania súdu prvej inštancie vo veci samej. Žalobkyňa 1/ mala byť prakticky v dennom kontakte so žalobkyňou 2/ a pokiaľ sa starala aj o pôvodného žalobcu 1/, je vylúčené jej tvrdenie, že by o týchto skutočnostiach nemala do rozhodnutia súdu vedomosť. Nič jej nebránilo ich prípadne pred súdom namietat'. Ak to doteraz nespravila, nemožno v odvolacom konaní na ňou predkladané tvrdenia vôbec prihliadať. Žalobkyne boli v konaní pred súdom pritom zastúpené kvalifikovaným právnym profesionálom - advokátskou kanceláriou.

4.8 Cieľom žalobkyne 1/ v rámci jej odvolacej argumentácie je iba zvrátenie doterajšieho priebehu konania; skutočnosť, že pôvodný žalobca 1/ mal zhoršený zdravotný stav, bola jeho najbližším príbuzným dobre známa, obzvlášť, keď žalobkyne aj žalovaná majú zdravotnícke vzdelanie. Pôvodný žalobca 1/ bol síce zdravotne postihnutý po amputácii nohy, avšak nie v takom stave, aký sa nepravdivo pokúsila opísať žalobkyňa 1/ v podanom odvolaní. Pôvodný žalobca 1/ mal problém výlučne s tzv. samoobslužnými činnosťami, rozhodne nie so stravovaním, či dokonca s orientáciou v čase a priestore. Pre niektoré svoje závažné tvrdenia žalobkyňa 1/ nemá dôkazy; podľa žalovanej vedome uvádza nepravdivé tvrdenia. V predložených lekárskejších správach sa neuvádza nič také, čo by nasvedčovalo pravdivosti tvrdení žalobkyne 1/, naopak z jednotlivých prepúšťacích správ vyplýva, že pacient bol pri vedomí, orientovaný vo všetkých kvalitách správne, resp. orientovaný, odpovedá príliehavo. Inde sa uvádza, že celkový stav - pri vedomí, orientovaný miestom, časom i osobou. Žalovaná 1/ priložila k odvolaniu písomné stanovisko dlhoročného ošetrojúceho lekára pôvodného žalobcu 1/, ktorý uviedol, že pôvodný žalobca 1/ nikdy nemal problém s orientáciou v čase, priestore, nemal znížené kognitívne schopnosti, ani nemal akúkoľvek zníženú schopnosť vnímania. Žalovaná napokon uviedla, že je pre ňu absolútne nepochopiteľné, zarážajúce, amorálne a neetické, ak žalobkyňa 1/ po smrti ich otca

presvedčene píše o existencii jeho údajnej nespôsobilosti pri podpise darovacej zmluvy, bez povšimnutia však ponecháva všetky ďalšie právne úkony, ktoré pôvodný žalobca 1/ po dátume podpisu darovacej zmluvy vykonal a z ktorých bol vyplatený úver žalobkyne 1/, resp. z ktorých nadobudol vlastnícke právo syn žalobkyne 1/. Napokon sa žalovaná vyjadrila k tvrdeniu, že pri podpise pôvodného žalobcu 1/ bolo potrebné viesť ruku a uviedla, že k tomuto nedošlo, pôvodní žalobcovia zmluvu podpisovali každý v inej izbe a tieto skutočnosti by vedel potvrdiť aj prítomný zamestnanec notárskeho úradu.

4.9 Žalovaná k vyjadreniu pripojila stanovisko ošetrujúceho lekára MUDr. F. S. zo dňa 03.11.2021.

5. Žalobkyne 1/ a 2/ sa k vyjadreniu žalovanej nevyjadrili.

6. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods.1, ods.2 ako vecne správny potvrdil.

7.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Vzhľadom k argumentácii žalovanej, ktorá považovala odvolania za oneskorene podané a z toho dôvodu žiadala aby odvolací súd odvolania odmietol, odvolací súd pred vecným preskúmaním veci preveril tvrdenia žalovanej a dospel k záveru, že odvolania boli podané včas.

8.1 Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyne 1/ a 2/ boli v konaní pred súdom prvej inštancie zastúpené advokátskou kanceláriou BOĽOŠ & PARTNERS, s.r.o., ktorá ako právny zástupca podala žalobu za pôvodných žalobcov (a teda aj za žalobkyňu 2/). Žalobkyňa 1/ splnomocnila na zastupovanie v konaní uvedenú advokátsku kanceláriu dňa 27.5.2021 (čl.281 spisu). So zástupcom konal okresný súd aj na pojednávaní dňa 07.07.2021, na ktorom vyhlásil rozsudok vo veci samej. Zo spisu vyplýva odvolanie plnej moci žalobkyňou zo dňa 12.7.2021; súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ napadnutý rozsudok doručoval žalobkyňi 1/ osobne a právnenému zástupcovi žalobkyne 2/, nakoľko rozsudok bol expedovaný až dňa 06.08.2021, a to potom, ako bolo súdu oznámené odvolanie plnej moci.

8.2 Zásielka s rozsudkom bola žalobkyňi 1/ doručená dňa 30.08.2021; zásielka s rozsudkom bola právnenému zástupcovi žalobkyne 2/ doručená dňa 16.08.2021. Obom žalobkyňiam tak plynula odvolacia lehota samostatne, lehota na podanie odvolania je 15 dní od doručenia rozhodnutia (§ 362 ods.1 C.s.p.). S poukazom na ustanovenie § 121 ods.2 C.s.p. pripadol posledný deň lehoty na podanie odvolania u žalobkyne 2/ na deň 31.08.2021, ktorý bol pracovným dňom. Podľa ustanovenia § 121 ods.5 C.s.p. vyplýva, že lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde, alebo sa podanie odovzdá na orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Žalobkyňa podala odvolanie sama, nie prostredníctvom právneho zástupcu. Z pečiatky okresného súdu na odvolaní vyplýva, že odvolanie bolo doručené okresnému súdu dňa 02.09.2021; podanie však bolo podané na pošte (orgáne, ktorý má povinnosť ho doručiť) dňa 31.08.2021; lehota na podanie odvolania bola u žalobkyne 2/ zachovaná.

8.3 Pokiaľ ide o žalobkyňu 1/, táto napadnutý rozsudok prevzala dňa 30.08.2021, posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na deň 14.09.2021, ktorý bol pracovným dňom. Odvolanie je opatrené pečiatkou okresného súdu, podľa ktorej mu bolo odvolanie doručené dňa 16.09.2021; podanie však bolo podané na pošte dňa 14.09.2021; lehota na podanie odvolania bola u žalobkyne 1/ zachovaná.

8.4 Vo vzťahu k doručovaniu sa odvolací súd zaoberal aj otázkou, či bol splnený postup podľa ustanovenia § 373 a § 374 C.s.p. vo vzťahu k doručeniu vyjadrenia žalovanej žalobkyňi 1/ a žalobkyňi 2/. Súd prvej inštancie vyjadrenie doručoval žalobkyňi 1/ osobne, vo vzťahu k žalobkyňi 2/ bolo vyjadrenie doručované právnenému zástupcovi. Žalobkyňa 2/ zásielku s vyjadrením prevzala prostredníctvom zástupcu dňa 24.11.2021. Aj keď následne zo súdneho spisu vyplýva, že plnú moc právnenému zástupcovi odvolala dňa 08.11.2021, odvolanie plnej moci bolo okresnému súdu doručené dňa 13.12.2021. Súd

prvej inštancie sa vo vzťahu k uvedenému spravoval ustanovením § 92 ods.3 C.s.p., podľa ktorého odvolanie splnomocnenia stranou je voči súdu účinného dňom, keď ho strana alebo zástupca súdu oznámili. Pri doručovaní vyjadrenia žalovanej k podaným odvolaniam tak súd prvej inštancie nepochybil.

9. Po posúdení včasnosti odvolania a správnosti postupu podľa § 372 a § 374 C.s.p. odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobkyní 1/ a 2/, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

10. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že pôvodní žalobcovia (K. H. a M. H.) sa žalobou domáhali I. Určenia, že darovacia zmluva uzatvorená dňa 19.6.2019 medzi darcami K. H., narodeným XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., N. republika a M. H., rod. G., narodenou XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., Slovenská republika a obdarovanou K. E., rod. H., narodenou XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX/X, XXX 01 G. G., Slovenská republika, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam - parcela registra „C“ s parc.č. XXX, záhrada o výmere 809m², parcela registra „C“ s parc.č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m² a stavba - rodinný dom so súpisným číslom XX, postavená na parcele registra „C“ s parc.č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m², zapísaných na liste vlastníctva č.XXXX vedenom Okresným úradom Banská Štiavnica, katastrálnym odborom pre okres Banská Štiavnica, obec Štiavnické Bane, katastrálne územie Štiavnické Bane, vo veľkosti podielu X/X, vklad povolený pod číslom V-XXX/XXXX - č.zm. XXX/XXXX je neplatná.

II. Určenia, že K. H., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., Slovenská republika a M. H., rod. G., narodenou XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., N. republika a obdarovanou K. E., rod. H., narodenou XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX/X, XXX XX G. G., Slovenská republika, sú vlastníckymi v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov nehnuteľností - parcela registra „C“ s parc.č. XXX, záhrada o výmere 809m², parcela registra „C“ s parc.č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m² a stavba - rodinný dom so súpisným číslom 73, postavená na parcele registra „C“ s parc.č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m², zapísaných na liste vlastníctva č.XXXX vedenom Okresným úradom Banská Štiavnica, katastrálnym odborom pre okres Banská Štiavnica, obec Štiavnické Bane, katastrálne územie Štiavnické Bane, vo veľkosti podielu 1/1. Zo žaloby vyplýva, že dôvod neplatnosti Darovacej zmluvy videli v tom, že síce sa žalovanej rozhodli darovať nehnuteľnosti, avšak s tým, že bude v prospech žalobcov (ako darcov) zároveň zriadené vecné bremeno doživotného užívania, táto skutočnosť bude zapísaná na liste vlastníctva ako ťarcha. Žalovanou pripravený text darovacej zmluvy dohodu o zriadení vecného bremena neobsahoval, žalovaná ich ubezpečila, že k zriadeniu vecného bremena dôjde na základe ňou spísaného Čestného prehlásenia zo dňa 19.06.2019. Až následne žalobcovi zistili, že na liste vlastníctva nie je vecné bremeno zapísané; žalovaná ich tak uviedla do omylu a došlo tak k nezhode vôle žalobcov s prejavom ich vôle. V žalobe tak vymedzili ako jediný dôvod neplatnosti darovacej zmluvy s poukazom na ustanovenie § 49a Občianskeho zákonníka.

10.1 V dôsledku skutočnosti, že pôvodný žalobca dňa 01.01.2021 zomrel, právny zástupca subjektov na strane žalobcu navrhol, aby súd v konaní pokračoval s právnym nástupcom žalobcu 1/ - S. A. a navrhol pripustenie zmeny žaloby v rozsahu požadovaného petitu. V návrhu na pripustenie zmeny žaloby nové skutkové okolnosti neuviedol.

10.2 Okresný súd uznesením č.k. 5C/10/2020-269 zo dňa 21.05.2021 rozhodol, že v konaní pokračuje s dedičkou žalobcu 1/, a to S. A., nar. XX.XX.XXXX a uznesením č.k. 5C/10/2020-274 zo dňa 03.06.2021 pripustil zmenu žaloby v nasledovnom znení:

I. Súd určuje, že darovacia zmluva uzatvorená dňa XX.XX.XXXX medzi darcami K., trvale bytom E., Slovenská republika a M., rod. G., narodenou XX.XX.XXXX., trvale bytom E., Slovenská republika a obdarovanou K. E., rod. H., narodenou XX.XX.XXXX, trvale bytom X., Slovenská republika, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam - parcela registra „C“ s parc.č. XXX, záhrada o výmere 809m², parcela registra „C“ s parc.č. XXX., zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m² a stavba - rodinný dom so súpisným číslom XX, postavená na parcele registra „C“ s parc.č. XXX, zastavaná

plocha a nádvorie o výmere 277m², zapísaných na liste vlastníctva č.XXXX vedenom Okresným úradom Banská Štiavnica, katastrálnym odborom pre okres Banská Štiavnica, obec Štiavnické Bane, katastrálne územie Štiavnické Bane, vo veľkosti podielu X/X, vklad povolený pod číslom V-XXX/XXXX - č.zm. XXX/XXXX je neplatná.

II. Súd určuje, že ku dňu smrti poručiteľa K. H., narodeného XX.XX.XXXX a zomrelého dňa XX.XX.XXXX. naposledy trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., Slovenská republika boli K. H., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., Slovenská republika a M. H., rod. G., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX G. G., Slovenská republika vlastníckmi v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov nehnuteľností - parcela registra „C“ s parc.č. XXX, záhrada o výmere 809m², parcela registra „C“ s parc.č. XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m² a stavba - rodinný dom so súpisným číslom XX, postavená na parcele registra „C“ s parc.č.XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 277m², zapísaných na liste vlastníctva č.XXXX vedenom Okresným úradom Banská Štiavnica, katastrálnym odborom pre okres Banská Štiavnica, obec Štiavnické Bane, katastrálne územie Štiavnické Bane, vo veľkosti podielu X/X.

11. Súd prvej inštancie v bode 14 napadnutého rozsudku správne konštatoval podstatu a účel darovacej zmluvy; správne poukázal na podstatné náležitosti darovacej zmluvy, za absencie ktorých by bola darovacia zmluva neplatná. Predmet darovacej zmluvy, jej bezodplatnosť a dobrovoľnosť z predloženej darovacej zmluvy vyplýva aj pre odvolací súd; darovacia zmluva bola uzavretá písomnou formou, vyžadovanej v prípade, ak je predmetom daru nehnuteľnosť.

11.1 Žalobcovia už v žalobe tvrdili, že pri uzatváraní darovacej zmluvy boli uvedení do omylu spočívajúceho v tom, že síce mali záujem (vôľu) nehnuteľnosti darovať žalovanej, podmienkou pre darovanie z ich strany bolo súčasné zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania nehnuteľnosti v ich prospech. Vecné bremeno nie je samo o sebe náležitosťou darovacej zmluvy; vecné bremeno obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo strpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať (§ 151n prvá veta Občianskeho zákonníka). Vecné bremeno v danom prípade mohlo vzniknúť iba písomnou zmluvou, z obsahu predloženej Darovacej zmluvy je zjavné, že darovacia zmluva zriadenie vecného bremena neustanovuje.

11.2 Vzhľadom k tvrdeniu o omyle žalobcov pri uzatváraní darovacej zmluvy okresný súd poukázal na právne východiská omylu vo vôli a jej prejave, ako predpokladu pre vyslovenie neplatnosti darovacej zmluvy. Napadnuté rozhodnutie založil na konštatovaní, že žalobcovia svoje tvrdenie, že pri uzatváraní darovacej zmluvy boli uvedení do omylu, nepreukázali. Okresný súd pritom vykonal dokazovanie nie len výsluchom strán sporu, ale aj listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise; vyslúchol aj svedkov. Strany majú nielen povinnosť tvrdenia ale aj preukázania tvrdených skutočností, najmä v prípade, pokiaľ druhá strana sporu ich tvrdenia poprie. V spore existovali dve zásadné tvrdenia, žalobcovia tvrdili, že Darovaciu zmluvu by bez dohody o zriadení vecného bremena neuzavreli; žalovaná uvedené tvrdenie poprela svojím tvrdením, že zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania nehnuteľnosti nebolo podmienkou uzavretia Darovacej zmluvy. Vzhľadom k predloženej Darovacej zmluve (ktorá dohodu o zriadení vecného bremena neobsahuje) bolo dôkazné bremeno na strane žalobcov.

11.3 Povinnosť navrhovať dôkazy patrí stranám sporu, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd prvej inštancie uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a uviedol aj, ako ich vyhodnotil. Vo vzťahu k výsluchu žalobkyne 2/ pre okresný súd vyplynulo, že darovaciu zmluvu si prečítala, jej obsahu porozumela; vyjadrila, že spolu s pôvodným žalobcom 1/ mali záujem žalovanej chalupu darovať, pod podmienkou, že tak budú mať prístup s manželom ako aj s druhou dcérou a jej deťmi. Pôvodný žalobca 1/ rovnako uviedol že zmluvu si prečítal s tým, že žalovaná im povedala, že na chalupu budú môcť chodiť všetci a na tom sa dohodli. Hodnotenie uvedených skutkových zistení súdom prvej inštancie plne zodpovedá obsahu tvrdení žalobcov a obsahu ostatných vykonaných dôkazov, hodnotenie dôkazov pritom nebolo ani v rozpore s pravidlami logického myslenia. Súd prvej inštancie pritom dôkazy hodnotil jednotlivo a aj vo vzájomných súvislostiach; tvrdenie žalobcov (v ktorom videli dôvod neplatnosti Darovacej zmluvy) je v rozpore s listinným dôkazom (Darovacou zmluvou). Aj odvolací súd je toho názoru, že predložená Darovacia zmluva je dostatočne zrozumiteľná a žalobcom muselo byť zjavné, že žiadnu dohodu o zriadení vecného bremena (práva doživotného užívania) neobsahuje. Za týchto okolností, pokiaľ žalobcovia Darovaciu zmluvu podpísali za pochopenia jej jednotlivých ustanovení,

vyplýva logický záver o tom, že zriadenie vecného bremena podmienkou pre uzatvorenie Darovacej zmluvy nebolo.

11.4 Zriadenie vecného bremena ako podmienku uzavretia Darovacej zmluvy žalobcovia nepreukázali ani výpoveďou S. A., v tom čase v procesnom postavení svedkyne, ktorá uviedla, že vo vzťahu k užívaniu nehnuteľnosti to bude tak, ako to bolo doposiaľ, o obsahu darovacej zmluvy pred jej podpisom vedomosť nemala; uviedla, že keby sa to (nehnuteľnosti) aj prepisovalo, tak by tam chodili všetci; nikdy nebola prítomná pri prejednávaní toho, že by rodičia prejavili záujem o zriadenie vecného bremena. Ani svedok X. A. zriadenie vecného bremena ako podmienku uzavretia Darovacej zmluvy nepotvrdil, o jej obsahu pred uzatvorením zmluvy nevedel, iba tvrdil, že darcovia mali záujem aj zriadiť vecné bremeno a mysleli si, že to (nehnuteľnosti) budú užívať. Mali mať v úmysle, aby to (nehnuteľnosti) mohla užívať celá rodina.

11.5 Dôkazné bremeno na preukázanie žalobného tvrdenia, a teda neplatnosti zmluvy, zaťažovalo žalobcov; vzhľadom na preloženú písomnú Darovaciu zmluvu, z ktorej tvrdenia žalobcov nevyplývajú, súd prvej inštancie musel rozhodovať v situácii dôkaznej núdze; jej dopad musel pričítať tej strane sporu, na ktorej spočívalo dôkazné bremeno. V takto konštatovanej dôkaznej situácii sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý zamietnutie žaloby založil na konštatovaní, že žalobcovia nepreukázali, že zriadenie vecného bremena bolo podmienkou pre uzatvorenie Darovacej zmluvy. Nepreukázali tak, že konali v omyle, ktorý bol pre ich rozhodovanie o uzavretí Darovacej zmluvy omylom podstatným a že ich do konania v omyle priviedla žalovaná.

12. Žalobkyňa 2/ v podanom odvolaní namietala, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, uvedenú odvoláciu námietku však dostatočne nekonkretizovala. Možno sa iba domnievať, že namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, ktoré považovala v jeho časti za príliš teoretické. K uvedenému odvolací súd uvádza, že v namietaných častiach rozsudku okresný súd len poukázal na právne východiská vyplývajúce z hmotného práva vo vzťahu k podstate a účelu darovacej zmluvy, jej podstatných náležitostí a dôvodov jej prípadnej neplatnosti; okresný súd sa zaoberal otázkou neplatnosti zmluvy v dôsledku omylu konajúcej strany. Uvedená argumentácia bola potrebná vo vzťahu k právnemu posúdeniu vykonaného dokazovania a hodnotenia vykonaného dokazovania.

12.1 Neobstojí odvolacie tvrdenie, že darcovia podmienili podpis darovacej zmluvy zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania, takéto tvrdenia pri svojom výsluchu pôvodný žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ neuviedli; z ich výsluchu iba vyplýva, že chceli mať do nehnuteľnosti prístup, a to aj po prevode nehnuteľností formou Darovacej zmluvy. Žalobkyňa 2/ tak prisudzuje svojim tvrdeniam iný reálny obsah, ako skutočne majú. V tomto smere odvolací súd prihliadal aj na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalovaná, ktorá z rodiny nehnuteľnosti najviac užívala (a to aj pred darovaním), svojim rodičom (radcom) v užívaní nehnuteľností akýmkoľvek spôsobom bránila, a to pred uzatvorením darovacej zmluvy a ani po jej uzatvorení. Za rešpektovania faktického stavu (neobmedzeného užívania nehnuteľnosti darcami pred darovaním) odvolaciemu súdu ani nie je zrejмый dôvod pre zriadenie vecného bremena, pokiaľ faktický stav pred darovaním zriadenie vecného bremena ani nevyžadoval.

12.2 Odvolacie tvrdenia žalobkyne 2/ sú pritom vnútorne rozporné s jej argumentáciou pred súdom prvej inštancie. Žalobkyňa 2/ tvrdila, že žalovaná ich mala právne dokonale pripraviť o ich majetok, ktorý budovali počas svojho spoločného života; v konaní však potvrdila, že spolu s pôvodným žalobcom mienila nehnuteľnosti žalovanej darovať; následok darovania je práve zmenšenie majetku darcov a zväčšenie majetku obdarovanej. Ak boli žalobcovia „pripravení“ o majetok, zodpovedá to ich vôli pre uzatvorenie darovacej zmluvy. Zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania by nemalo za následok zachovanie majetku darcov, ale iba to, že by im vo forme vecného bremena bolo zriadené právo doživotného užívania.

12.3 Žalobkyňa 2/ v podanom odvolaní na jednej strane poukazuje na svoj vyšší vek, vážny zdravotný stav a zlý zrak a tvrdí, že spolu s pôvodným žalobcom 1/ boli v tom, že obsahom zmluvy je aj dohoda o doživotnom užívaní. Uvedené je ale v rozpore s jej tvrdením pred súdom prvej inštancie, že zmluvu si prečítala a jej obsahu porozumela; v takom prípade by jej nevyhnutne bolo zrejмый, že zmluva požadovanú dohodu o zriadení vecného bremena neobsahuje. Pokiaľ poukazovala na čestné prehlásenie vypracované žalovanou, ktoré ju malo zmiasť, odvolací súd opätovne poukazuje na rozpor

jej tvrdení spočívajúci v tom, že podľa jedného tvrdenia mala byť dohoda o vecnom bremene uvedená v darovacej zmluve, lebo to tak bolo dohodnuté a žalovanej spolu s manželom verila, že tomu tak je; na druhej strane naopak tvrdí, že ju do omylu priviedol obsah čestného prehlásenia. Druhému tvrdeniu by zodpovedala skôr argumentácia, že žalobkyňa 2/ vedela o tom, že zmluva dohodu o vecnom bremene neobsahuje a žalovaná jej tvrdila, že postačuje čestné prehlásenie. Takéto tvrdenie žalobkyňa 2/ nemala, naopak, protirečí si nielen v tom, čo tvrdí a čo uviedla vo svojom výsluchu, ale aj v rámci odvolacej argumentácie.

12.4 V rozpore s obsahom vykonaného dokazovanie je aj odvolacie tvrdenie, že argumentácia žalobcov bola podporená výsluchom svedka X. A.; tento o konkrétnom dohodnutom obsahu zmluvy pred jej uzavretím nevedel, najmä poukazoval, že žalobcovia mali vôľu, aby aj po podpise Darovacej zmluvy mala možnosť užívať nehnuteľnosti celá rodina. Uvedené tvrdenie o vecnom bremene ako podmienke uzavretia Darovacej zmluvy mlčí, hlavne v prípade, že nehnuteľnosť celá rodina pred uzavretím Darovacej zmluvy a aj po jej uzavretí po dohode užívala, do momentu konfliktu medzi žalovanou a žalobkyňou S. A.. Táto však účastníkom Darovacej zmluvy nebola.

12.5 Pokiaľ aj vo všeobecnosti žalobkyňa namietla nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že rozsudok okresného súdu je odôvodnený v súlade s ustanovením § 220 C.s.p., je z neho zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhali, aká bola obrana žalovanej, vyplýva z neho, aké dôkazy okresný súd vykonal, čo vykonaným dokazovaním zistil, ako dôkazy vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Odvolacia argumentácia priamo smeruje proti dôvodom rozhodnutia súdu prvej inštancie a ním vykonaného hodnotenia dôkazov; nemožno tak dôvodne tvrdiť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedá požiadavkám uvedeným v ustanovení § 220 C.s.p.

12.6 Pokiaľ odvolateľka poukázala na závery vyplývajúce z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prípadne Krajského súdu v Banskej Bystrici vo vzťahu k neplatnosti právneho úkonu - darovacej zmluvy, táto argumentácia je nekonkrétne; odvolanie neobsahuje žiadne tvrdenie, v čom sa súd prvej inštancie odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

13. Odvolanie podala aj žalobkyňa 1/, v ktorom namietla odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods.1 písm. d), e), f), g) a h) C.s.p..

13.1 V konkrétnostiach žalobkyňa 1/ namietla hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie, tvrdila tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uvedená argumentácia smerovala predovšetkým k zisteniu súdu prvej inštancie, ktorý z výpovedí pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ vyvodil, že bola preukázaná iba dohoda v tom, že darcovia majú mať na darovanú nehnuteľnosť prístup bez toho, aby predmetom dohody bolo zriadenie vecného bremena. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa pripisuje tvrdeniam pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ význam, ktorý z ich slov nevyplýva. Odvolací súd zdôrazňuje argumentáciu uvedenú v bode 12.3 tohto rozsudku, a to skutočnosť, že predložená Darovacia zmluva neobsahuje žiadnu dohodu o zriadení vecného bremena a zároveň, že žalobcovia pri svojom výsluchu vyhlásili, že zmluvu si prečítali a jej obsahu porozumeli. Ak za takýchto okolností zmluvu podpísali, je irelevantné prikladať ich iným tvrdeniam význam, ktorý nemajú. Navyše, obsahom darovacej zmluvy nie je ani žiadne ustanovenie o tom, že by sa žalovaná zaviazala žalobcom umožniť užívať predmetné nehnuteľnosti, ktoré ustanovenie by podľa jeho obsahu mohlo byť prípadne vyložené ako dohoda o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania.

13.2 Odvolací súd tiež prihliadal v tomto smere na argumentáciu žalovanej v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu (ktorú žalobkyňa 1/ nepoprela; k vyjadreniu žalovanej sa nevyjadřila, spočívajúcu v tvrdení, že predovšetkým v osobe žalobkyne nejde o osobu „laika“, ktorý by nevstupoval do právnych vzťahov; naopak, žalobkyňa 2/ dlhoročne podnikala, z toho dôvodu vstupovala do obchodnoprávných vzťahov založených predovšetkým obchodnými zmluvami. Aj z uvedeného dôvodu je u nej možné predpokladať vyššiu znalosť právnych predpisov, postačujúcu k tomu, aby bolo dôvodné predpokladať, že obsahu jednoduchej darovacej zmluvy porozumela, s právnymi následkami z nej vyplývajúcimi bola uzrozumená a z toho dôvodu zmluvu s obsahom v nej uvedenom podpísala. Aj pre odvolací súd z tvrdení žalobcov o tom, že chceli mať do nehnuteľnosti prístup aj po jej darovaní vyplýva obvyklý spôsob užívania nehnuteľnosti pred uzavretím Darovacej zmluvy, a to nielen žalobcami ako darcami, ale aj žalovanou ako obdarovanou a žalobkyňou 1/ ako ich ďalšou dcérou.

13.2 Už v rámci vyššie uvedenej argumentácie odvolací súd vysvetlil, prečo mal zato, že ani tvrdenia svedka X. A. tvrdenie žalobcov nepotvrdzujú. Tvrdenie žalobkyne 1/ o tom, že súd prvej inštancie výpoveď uvedeného svedka nebral do úvahy neobstojí, je v rozpore s obsahom napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd k výpovedi svedka uviedol, že žalobcovia svoje tvrdenia výpoveďou svedka nepreukázali, nakoľko tento svedok nebol priamo prítomný pri rozhovore medzi darcami a žalovanou, predmetom ktorého by bola dohoda o zriadení vecného bremena. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie sa výpoveďou svedka X. A. zaoberal, jej obsah vyhodnotil nielen jednotlivo, ale aj vo vzájomných súvislostiach s ostatnými vykonanými dôkazmi, a to v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Na výpovedi svedka S. E. súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie nezaložil.

13.3 Žalobkyňa 1/ v podanom odvolaní tvrdila, že žalobca 1/ v čase uzavretia darovacej zmluvy nebol spôsobilý k takému to právnomu úkonu; predložila lekárske správy, ktoré majú preukazovať uvedené tvrdenia. K uvedenému odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 366 C.s.p. o novotách v odvolacom konaní. Skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky sú prostriedkami procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (§ 149 C.s.p.). Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli použité v konaní pred súdom prvej inštancie možno použiť len za podmienok uvedených v ustanovení § 366 C.s.p.. Odvolateľka tvrdila, že tieto prostriedky procesného útoku nemohla použiť v konaní pred súdom prvej inštancie a dôkazy o nespôsobilosti žalobcu sa dozvedela až po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie.

13.4 Uvedenému tvrdeniu o tom, kedy sa žalobkyňa 1/ mala o tvrdených skutočnostiach dozvedieť, odvolací súd neuveril a považoval ho za účelové. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že pôvodní žalobca 1/ a žalovaná 2/ boli manželia, žalovaná a žalobkyňa 1/ sú ich dcéry. Z uvedeného rodinného vzťahu strán sporu prirodzene vyplýva, že žalobkyňa 1/ i žalovaná zdravotný stav pôvodného žalobcu 1/ dobre poznali, najlepšie ho poznala žalobkyňa 2/ ako jeho manželka. Je ťažko uveriteľné, aby absenciu rozpoznávacích schopností žalobcu 1/ strany sporu nepoznali. Navyše argumentácia o nespôsobilosti na právny úkon je prvou a najčastejšou argumentáciou pri žalobách o neplatnosť zmluvy; žalobkyne v konaní pred súdom prvej inštancie námietku nespôsobilosti nemali, a nemal ich ani ich právny zástupca, osoba znalá práva. Žalobca 1/ bol v dôsledku svojho zdravotného stavu (fyzické postihnutie) bol súdom prvej inštancie vylúčený v domácom prostredí, pochybnosti o spôsobilosti žalobcu 1/ svojimi vlastnými úkonmi spochybnená nebola. Z uvedeného dôvodu odvolací súd na novú argumentáciu žalobkyne 1/ a ňou nové predložené dôkazy neprihliadal, nakoľko išlo v zmysle ustanovenia § 366 C.s.p. za neprípustné novoty v odvolacom konaní.

13.5 Odvolateľka namietala, že konanie žalovanej bolo v rozpore s dobrými mravmi, súd prvej inštancie súlad s dobrými mravmi neskúmal; žalovaná darcov oklamala, vo svoj prospech sa na ich úkor obohatila. Uvedené tvrdenie je v kontexte vykonaného dokazovania v rozpore s elementárnou logikou; v spore bolo nepopreté a zistené, že žalobcovia mienili nehnuteľnosti žalovanej darovať, znížiť tak svoj majetok a zvýšiť majetok žalovanej. Nie je potom zrejmé, akým spôsobom sa žalovaná v súlade s prejavenu vôľou žalobcov na ich úkor obohatila v rozpore s dobrými mravmi; naopak k jej „obohateniu“ došlo v súlade s prejavenu vôľou darcov; darcovia potvrdili v konaní pred súdom prvej inštancie svoju vôľu nehnuteľnosti žalovanej darovať. Ak žalovaná poukazovala na úmysel darcov s poukazom na obsah Čestného prehlásenia žalovanej odvolací súd zdôrazňuje, že čestné prehlásenie nie je úkonom darcov, ale obdarovanej, nepreukazuje vôľu darcov, ale vôľu obdarovanej a nie je dodatkom dvojstranného právneho úkonu - Darovacej zmluvy a nie je ani nováciou tohto právneho úkonu. Vo vzťahu k dobrým mravom odvolací súd navyše dodáva, že ak žalobcovia neunesli dôkazné bremeno vo vzťahu k tvrdenému omylu v podstatnej otázke týkajúcej sa obsahu Darovacej zmluvy (absencia dohody o vecnom bremene), nie je možné dôvodne tvrdiť, že takéto nepreukázané konanie je v rozpore s dobrými mravmi.

14. Odvolací súd napokon poukazuje na skutočnosť, že žalobcovia (pôvodný žalobca 1/ a žalobkyňa 2/) v žalobe ako dôvod neplatnosti označili skutočnosť, že darovanie malo byť podmienené zriadením vecného bremena, práva doživotného užívania v prospech žalobcov (a teda pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyne 2/). Žalovaná na pojednávaní dňa 16.11.2020 žalobcom navrhla spor vyriešiť mimosúdne a to tým, že dôjde k zmluvnému zriadeniu vecného bremena doživotného práva užívania predmetných nehnuteľností v prospech žalobcov (pôvodného žalobcu 1/ a žalobkyne 2/). Samotná skutočnosť, že

žalobcovia takýto návrh neprijali a žiadali zriadiť vecné bremeno aj pre ďalších príbuzných, a to ďalšiu dcéru žalobcov a vnuka, nasvedčuje argumentácii žalovanej, že spor medzi ňou ako obdarovanou a darcami neexistoval, nebol dôvod na vyslovenie neplatnosti zmluvy, k dohode o podmienke spočívajúcej v zriadení vecného bremena nedošlo a spor bol vyvolaný až následne, a to potom ako sa žalovaná nezhodla so svojou sestrou S. A..

15. Ak teda súd prvej inštancie v rámci vyhodnotenia vykonaného dokazovania, a to každého dôkazu jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach, jeho rozhodnutie považuje odvolací súd za vecne správne.

16. K odvolacej námietke žalobkyne 1/, ktorá namietala, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie výsluchom ošetrojúceho lekára pôvodného žalobcu 1/ a pracovníčky notárskeho úradu, odvolací súd uvádza, že žalobcovia vykonanie takéhoto dôkazu nenavrhl, a to ani na pojednávaní pred tým, ako súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Nebol dôvod vykonať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhl.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaní napadnutý rozsudok okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil, nezistiac z odvolacej argumentácie dôvod pre zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu aj závislé výroky o nároku štátu a nároku strany sporu na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie správne prihliadol na zásadu úspechu v spore a nárok na náhradu trov konania správne priznal plne úspešnej žalovanej.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd aplikujúc ustanovenie § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyniam 1/ a 2/ žalobcovi v rozsahu 100 %. Na náhradu trov konania zaviazal žalobkyne 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne. O výške trov konania rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.